

Sygnatura akt VIII C 337/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Tomasz Kalsztejn

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko P. R.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz pozwanego P. R. kwotę 917 zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 337/20

UZASADNIENIE

W dniu 10 października 2019 roku powód (...) S.A. w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem, wytoczył przeciwko pozwanemu P. R. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 2.668,07 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie od kwoty 2.549,29 zł od dnia 9 października 2019 roku do dnia zapłaty oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 118,78 zł od dnia 9 października 2019 roku do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wyjaśnił, że przedmiotowa wierzytelność wynika z zawartej z pozwanym w dniu 26 kwietnia 2019 roku umowy pożyczki nr (...). Przed zawarciem umowy pozwany zarejestrował się na portalu pożyczkodawcy, co było równoznaczne ze złożeniem pierwszego wniosku o pożyczkę. Następnie pozwany dokonał weryfikacji swoich danych osobowych oraz numeru rachunku bankowego. Po zakończeniu procesu weryfikacji pozwanemu została wypłacona kwota 2.000 zł, którą zobowiązał się zwrócić wraz z prowizją (549,29 zł) do dnia 26 maja 2019 roku. Pozwany nie dotrzymał warunków umowy i nie spełnił zobowiązania.

(pozew w e.p.u. k. 2-5v.)

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2019 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

(postanowienie k. 6)

W dniu 18 lutego 2020 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądził dochodzoną w sprawie kwotę wraz z kosztami procesu.

Nakaz ten pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, zaskarżył sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Pozwany zakwestionował roszczenie co do zasady i wysokości, podnosząc, iż nie zawierał przedmiotowej umowy oraz nie otrzymał od powoda środków pieniężnych. Wyjaśnił, że przedłożone potwierdzenie wykonania transakcji stanowi dokument prywatny, na co wskazuje treść samego dokumentu, a także, iż z treści załączonych dokumentów wynika, że umowa miała refinansujący charakter, tymczasem powód nie udowodnił, że wniosek o refinansowanie został złożony, że istniało zobowiązanie pozwanego z tytułu innej umowy oraz że zostało ono przez powoda spłacone. Niezależnie od powyższego pozwany podniósł, iż umowa zawiera klauzule niedozwolone.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 34, sprzeciw k. 41-45v.)

Na rozprawie w dniu 15 października 2020 roku pełnomocnicy stron nie stawili się.

(protokół rozprawy k. 58)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) S.A. w W. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek. W ramach prowadzonej działalności powód sporządził dokument zatytułowany „umowa pożyczki nr (...)”, wskazując w jego treści, iż stanowi on potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki z dnia 26 kwietnia 2019 roku. Jako pożyczkobiorcę powód wskazał pozwanego P. R.. Kwota pożyczki wynosiła 2.000 zł (w tym 1.000 zł tytułem refinansowania), prowizja 549,30 zł, odsetki 16,20 zł. Termin spłaty oznaczono na dzień 26 maja 2019 roku. Integralną część umowy stanowiła umowa ramowa pożyczki określająca zasady, na jakich pożyczkodawca oraz pożyczkobiorca zawierają umowy pożyczki. W § 3 ust. 6 umowy ramowej wskazano, że po poprawnym wypełnieniu formularza rejestracyjnego pożyczkobiorca zobowiązany jest do dokonania weryfikacji rachunku bankowego poprzez dokonanie przelewu weryfikacyjnego lub skorzystanie z usługi szybka identyfikacja.

W dniu 6 lutego 2020 roku powód sporządził potwierdzenie wykonania transakcji wypłaty środków, w treści którego wskazał, iż wypłacił na rzecz P. R. kwotę 2.000 zł tytułem wypłaty środków z umowy nr (...) oraz że wypłacona kwota zawiera w sobie 1.000 zł tytułem spłaty zewnętrznego źródła refinansowania. W potwierdzeniu znalazła się również informacja, iż stanowi ono dokument prywatny.

(umowa pożyczki k. 14, ramowa umowa pożyczki k. 15-18, potwierdzenie wykonania transakcji wypłaty środków k. 24)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Rozważania w niniejszej sprawie należy rozpocząć od przypomnienia, że w myśl art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Reguła ta znajduje również swój procesowy odpowiednik w treści art. 232 k.p.c., w świetle którego to strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że powód, jako strona inicjująca proces, jest obowiązany do udowodnienia wszystkich twierdzeń pozwu, w oparciu o które sformułował swe roszczenie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, zadaniem sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia

sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/ 6-7/76). Podkreślić jednak należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony ani materialnoprawnym, ani procesowym, a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym i w konsekwencji sąd nie może nakazać, czy zobowiązać do przeprowadzenia dowodu i tylko od woli strony zależy, jakie dowody sąd będzie prowadził. Jeżeli strona uważa, że do udowodnienia jej twierdzeń wystarczy określony dowód i dlatego nie przytacza innych dowodów, to jej błąd nie jest usprawiedliwiony, sama ponosi winę niezgłoszenia dalszych dowodów i nie może zarzucać nieuzasadnionego uniemożliwienia wykazania jej praw. W niniejszej sprawie to zatem powód powinien wykazać, iż łączyła go z pozwanym umowa pożyczki przenosząca określoną wartość, której to powinności nie sprostował. W ocenie Sądu przedstawiony przez powoda materiał dowodowy jest niewystarczający do przyjęcia, iż pozwany był stroną umowy pożyczki z dnia 26 kwietnia 2019 roku, że otrzymał na jej mocy określoną kwotę pieniężną, którą wraz z prowizją i odsetkami zobowiązał się zwrócić w terminie do dnia 26 maja 2019 roku. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia powód powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 roku, I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczka została udzielona. W niniejszej sprawie fakt udzielenia pozwanemu pożyczki nie został przez powoda dostatecznie udowodniony. Powód poprzestał wyłącznie na złożeniu umowy pożyczki i umowy ramowej pożyczki z dnia 26 kwietnia 2019 roku oraz potwierdzenia wykonania transakcji na kwotę 2.000 zł. Rzecz jednak w tym, iż z przedłożonych dokumentów nie wynika, że pozwany był klientem powoda, tj. dokonał czynności związanych z utworzeniem konta na portalu pożyczkodawcy i weryfikacją swojej osoby, a następnie złożył wniosek o pożyczkę, która została mu udzielona. Skoro w myśl postanowień umowy ramowej pożyczki, stanowiącej integralną część umowy pożyczki, założenie konta użytkownika wymagało dokonania rejestracji na stronie internetowej, wypełnienia stosownego formularza rejestracyjnego, złożenia stosownych oświadczeń oraz dokonania weryfikacji rachunku bankowego w sposób określony w § 3 ust. 6, to obowiązkiem powoda było wykazanie zaistnienia wszystkich w/w faktów. Niezwykle istotne znaczenie należy przy tym przypisać kwestii właściwego udowodnienia faktu dokonania weryfikacji rachunku bankowego, tylko bowiem dowód takiego działania pozwala na przyjęcie, że pożyczka została udzielona określonej osobie, a nadto, że osoba ta zaakceptowała postanowienia umowy pożyczki. Dowodu na powyższe brak jest jednak w aktach sprawy. Powód winien również wykazać, że pozwany złożył wniosek o pożyczkę, z której wywodzi swoje roszczenie, niewątpliwie przecież wniosek taki musiał zostać zarejestrowany na rzekomo utworzonym przez pozwanego koncie. Tymczasem przedstawione przez powoda dokumenty dowodzą li tylko tego, że została sporządzona umowa zawierająca dane pozwanego, nie wiadomo jednak przez kogo i w jakich okolicznościach podane. Z dokumentów tych nie sposób nawet wywodzić, że powód spełnił świadczenie wobec pożyczkobiorcy, powód poprzestał bowiem wyłącznie na złożeniu potwierdzenia wykonania transakcji wypłaty środków, sporządzonego blisko 10 miesięcy po dacie umowy pożyczki, w treści którego zastrzeżono, iż stanowi ono dokument prywatny w rozumieniu odpowiednich przepisów prawa polskiego. W konsekwencji przyjęć należy, iż formalna moc dowodowa przedmiotowego potwierdzenia, jak stanowi art. 245 k.p.c., ogranicza się do domniemania, że osoba reprezentująca powoda złożyła oświadczenie nim objęte. Tylko w takim zakresie dokument ten nie budzi wątpliwości Sądu. Natomiast materialna moc dowodowa tego dokumentu bez poparcia go odpowiednimi dokumentami źródłowymi, wobec stanowiska strony przeciwnej, jest nikła. Jednocześnie przypomnienia wymaga, że treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 roku, IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84). Nie może przy tym ująć uwadze, że zarówno w treści omawianego potwierdzenia, jak i umowy pożyczki wskazano, że wypłacana pożyczkobiorcy w ramach umowy kwota 1.000 zł ma refinansujący charakter. Do akt sprawy nie został jednak złożony jakikolwiek dokument, który precyzowałby zobowiązanie dłużnika podlegające refinansowaniu. Nie wiadomo nawet, jaki podmiot miałby otrzymać kwotę 1.000 zł z rzekomo zaciągniętej przez pozwanego pożyczki, brak także dowodu na spłatę przedmiotowego zobowiązania przez powoda. Na marginesie podkreślenia wymaga, że nawet gdyby przyjęć, iż powód wykonał przelew kwoty 1.000 zł na rachunek nr (...) (...) (...) oznaczony w umowie pożyczki i potwierdzeniu transakcji (pozostała kwota 1.000 zł miała zostać przelana na rachunek podmiotu trzeciego), to samo

potwierdzenie wykonania takiego przelewu nie oznacza jeszcze, że pozwany przelew ten otrzymał. Jak wynika bowiem z treści art. 143 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o usługach płatniczych, zlecenie płatnicze uznaje się za wykonane na rzecz właściwego odbiorcy, jeżeli zostało wykonane zgodnie z informacjami, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 lub w art. 27 pkt 2 lit. b, a w przypadku wskazania w treści zlecenia płatniczego unikatowego identyfikatora - jeżeli zostało wykonane zgodnie z tym unikatowym identyfikatorem bez względu na dostarczone przez użytkownika inne informacje dodatkowe; Jeżeli unikatowy identyfikator podany przez użytkownika jest nieprawidłowy, dostawca nie ponosi odpowiedzialności na podstawie art. 144-146. Unikatowy identyfikator to przy tym, kombinacja liter, liczb lub symboli określona przez dostawcę dla użytkownika, która jest dostarczana przez jednego użytkownika w celu jednoznacznego zidentyfikowania drugiego biorącego udział w danej transakcji płatniczej użytkownika lub jego rachunku płatniczego (art. 2 pkt 33 ustawy), a więc nic innego jak numer rachunku bankowego. Jak wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 31 października 2014 roku (I ACa 607/14, LEX), na dostawcy usług płatniczych spoczywa jedynie obowiązek weryfikacji numeru rachunku, nie zaś danych posiadacza rachunku, na którego rzecz ma nastąpić wpłata. Oznacza to, że w świetle obowiązujących przepisów bankowi nie można zarzucić niedochowania należytej staranności poprzez niesprawdzenie personaliów beneficjenta przelewu z danymi posiadacza rachunku. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy uznać należy, że potwierdzenie transakcji z k. 24 można by interpretować wyłącznie w ten sposób, iż przelew ten został wykonany na rachunek o numerze „23 1020 (...) (...)”, co jeszcze nie przesądza o tym, że rachunek ten należy do P. R.. W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że powołanie dowodów na wykazanie zasadności roszczenia, zarówno w aspekcie „czy się należy”, jak i aspekcie „ile się należy”, obciążało powoda już w pozwie. Powód powinien był w pozwie nie tylko jasno wykazać czego się domaga, ale też powołać dowody na wykazanie zasadności swojego żądania. Poza sporem bowiem pozostaje, że zawsze zachodzi obiektywna potrzeba powołania w pozwie dowodów na wykazanie zasadności swoich roszczeń w zakresie żądanej ochrony prawnej.

Wyjaśnić przy tym należy, że obowiązujące w dacie wniesienia pozwu przepisy (art. 207 § 6 k.p.c.) nakazywały stronom postępowania przytaczanie okoliczności faktycznych i dowodów, co do zasady wraz z pierwszym pismem, w którym zajmuje stanowisko w sprawie (pозwie, odpowiedzi na pozew, sprzeciwie). Już zatem w treści pozwu powód winien niezwłocznie przedstawić wszelkie wnioski dowodowe i dowody na uzasadnienie swoich twierdzeń faktycznych (B. K., Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. S. P.. (...) -148). Wskazać bowiem należy, że § 2 art. 217 k.p.c. jasno wskazuje, że fakty i dowody winny być przytaczane „we właściwym czasie” pod rygorem ich pominięcia jako spóźnionych (por. Komentarz do art. 217 Kodeksu postępowania cywilnego: P. Telenga i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. WKP, 2012; T. Żyznowski i inni, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. Lex, 2013; B. Karolczyk, Rozważania o "braku zwłoki" jako podstawie uwzględnienia spóźnionego materiału procesowego na gruncie art. 207 § 6 oraz 217 § 2 k.p.c. Artykuł. St.Prawn. 2012/1/123-148). Konstatacji tej nie zmienia okoliczność, iż Kodeks postępowania cywilnego daje stronom możliwość przedstawienia nowych dowodów w postępowaniu odwoławczym (art. 381 k.p.c.). Możliwość ta jest bowiem obostrzona określonymi warunkami - potrzeba powołania się na dany dowód musi się ujawnić już po zakończeniu postępowania przed Sądem pierwszej instancji - przy czym strona nie może skutecznie żądać ponowienia lub uzupełnienia dowodu w postępowaniu apelacyjnym li tylko dlatego, że spodziewała się korzystnej dla siebie oceny określonego dowodu przez Sąd pierwszej instancji (por. wyrok SN z dnia 10 lipca 2003 roku, I CKN 503/01, LEX nr 121700; wyrok SN z dnia 24 marca 1999 roku, I PKN 640/98, OSNP 2000/10/389). Na gruncie przedmiotowej sprawy uznać należy, że konieczność wykazania związania pozwanego przedmiotową umową pożyczki istniała niewątpliwie już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji, skoro twierdzenie to stanowiło podstawę roszczenia dochodzonego niniejszym powództwem.

Z opisanych powyżej przyczyn uznać należy, że powód nie udowodnił, że pozwany ma obowiązek zapłaty na jego rzecz kwoty dochodzonej pozwem, co musiało skutkować oddaleniem powództwa w całości.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. regulującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Strona pozwana wygrała proces w całości a zatem należy się jej od powoda zwrot kosztów procesu w łącznej wysokości 917 zł, na którą złożyły się: koszty zastępstwa adwokackiego w kwocie minimalnej – 900 zł (§ 2 pkt 3 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz.U. 2015, poz. 1800) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.